

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
O M 0 7 1 G	1 0 0 0	2 0 1 9 - 0 1 - 1 4
Kursnamn	Omvårdnad GR (B), Ledarskap och organisation av omvårdnad...	
Provnamn	Individuell skriftlig tentamen	
Ort	Östersund	
Termin		
Ämne		

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

Avdelningen för omvårdnad
Mittuniversitetet
Sundsvall/Östersund

TENTAMEN

Skriftlig individuell tentamen 3,5 HP

Sjuksköterskeprogrammet 180 hp.
Ledarskap och organisation av omvårdnadsarbete 7,5 hp, OM071G
HT18.

Maxpoäng: 40 poäng

Betygsgränser: 95 % = 38 -40p = A - Framstående
85 % = 34- 37,5p = B - Mycket bra
75 % = 30-33,5 p = C - Bra
70 % = 28-29,5p = D - Tillfredsställande
65 % = 26-27,5 p= E – Tillräckligt - Godkänd
< 65 % = ≤ 25,5p = Fx och F, underkänd. Ny tentamen krävs.

Poäng: _____ **Betyg:** _____

Datum: 2019-01-14

Skrivtid: 5 timmar

Antal sidor: 10 sidor inklusive detta blad

Hjälpmedel: Inga

OBS! Skriv kodnummer och svaren på tentamensformuläret!

Lycka till!

Kursansvarig lärare:

Kristina Korths-Aspegren, Campus Sundsvall, 010-142 80 51

Johanna Åsengård, Campus Östersund

Observera: Om handstilen är svår/oläslig kan bedömningen av svaret påverkas. Om du garderar dig genom att räkna upp fler svarsalternativ än vad som efterfrågas rättas endast så många alternativ som efterfrågas, i den ordning du har skrivit dem. Skriv ut alla förkortningar på lagar du använder, förkortningar ger inga poäng. Var noga med att läsa vad som efterfrågas i de olika frågorna.

1. **Krav-kontroll-stöd-modellen är en vanlig modell för att studera arbetsmiljö. Vad är det vi mäter när vi använder oss av krav-kontroll-stödmodellen? Kryssa i det rätta svaret (1p för rätt svar).**

Om en person är aktiv, passiv, eller spänd på arbetet.	
En persons upplevelse av krav, kontroll och stöd på arbetet.	
Hur många patienter en sjuksköterska har hand om under ett arbetspass.	
Bemanningsituationen på den avdelning där mätningen görs.	

Du arbetar som sjuksköterska på en hälsocentral. Under en period märkte ni i personalen hur fler och fler personer sökte hjälp på hälsocentralen utan att ha bokat tid. Det innebar att ni fick lägga väldigt mycket tid på att försöka hitta tider till dessa personer, dubbelboka vissa tider för besök eller lotsa vidare till akutmottagningen.

För dig som sjuksköterska innebar situationen att du varje dag tvingades säga till ett antal personer att ni inte kunde ta emot dem. Det upplevde du som jobbigt – å ena sidan vill du kunna hjälpa, men å andra sidan vet du att det är viktigt att ni alla håller på de regler som organisationen har för att arbetet ska fungera smidigt.

2. **a. Hur benämns en konflikt som finns inom en person, som alltså inte sker mellan människor? (1p)**

b. Konflikter som finns inom en person kan i sin tur delas in i olika typer. Vilken typ beskrivs i texten ovanför fråga 2a? (1p)

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

Så småningom föddes en idé hos er i personalgruppen – att ha en öppen mottagning utan tidsbokning varje förmiddag under veckodagarna för att kunna ta emot dem som sökt sig till er. Detta innebar en ganska stor förändring i organisationen av arbetet på hälsocentralen.

- 3. För att hitta en gemensam utgångspunkt för hur er idé skulle fungera använde ni er av en Business Model Canvas. Vad menas med kanaler i Business Model Canvas? Kryssa i rätt alternativ nedan. (1p)**

Vilken relation vi har med kunden.	☐
Hur vårt erbjudande når till kunden.	☐
Vilka intäkter och kostnader som finns i vår organisation.	☐

- 4. Förändringen som beskrivs i texten ovanför fråga 3 hade från början goda förutsättningar att lyckas. Varför? Ange två (2) anledningar. (2p)**

- 5. Vi människor kan ibland uppvisa motstånd mot förändringar. Vad kan ett sådant motstånd grunda sig i? Ange två (2) anledningar. (2p)**

- 6. I samband med större förändringar eller händelser kan hela arbetsgruppen hamna i kris. Nämn två (2) förändringar/händelser som kan leda till att arbetsgruppen hamnar i kris. (1p för varje rätt svar, max 2p)**

Förändringar på vår arbetsplats påverkar vår arbetsmiljö. I forskning har gång på gång visats att vår arbetsmiljö också påverkar våra möjligheter att utföra vårt arbete på ett bra sätt. Det är numera också känt att vår arbetsmiljö påverkar patienterna.

- 7. a. Hur tänker du att detta nya arbetssätt påverkar dina möjligheter att på ett bra sätt utföra ditt arbete som sjuksköterska? I ditt svar ska du utgå från två (2) av de betydelsefulla funktionella faktorer (även kallade friskfaktorer) som finns och som ligger till grund för en god arbetsmiljö. Motivera ditt val av faktorer! (1p för tillämplig motivering utifrån en faktor, max 2p)**

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

b. Hur kan en god arbetsmiljö med ett högt arbetsengagemang påverka patientsäkerheten? Ge två exempel. (1p för varje korrekt exempel, max 2p)

När ovanstående förändring precis landat hos er i verksamheten kommer det nya riktlinjer uppifrån i organisationen. Politikerna kommer med besked om att en närliggande hälsocentral till er ska stängas och den du arbetar på ska byggas ut och förutom att vara en hälsocentral även fungera som en "lätt-akut". Detta kommer få till följd att ni återigen kommer behöva ändra erat arbetssätt och ta emot andra patientgrupper än vad ni är vana vid idag.

- 8. Skriv en kortare reflektion över hur omvårdnaden (patienterna) kan påverkas av det nya beslut som tagits av politikerna. I ditt svar ska begreppen informationsstruktur och uppföljningsprocess finnas med. (2p)**

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

Både chefen för hälsocentralen och ni i personalen arbetar ständigt med hälsocentralens säkerhetskultur. Genom forskning vet vi att organisationer med en väl utvecklad säkerhetskultur har vissa kännetecken gemensamt.

- 9. Vad kännetecknar en sjukvårdsorganisation med en väl utvecklad säkerhetskultur? Ange två (2) kännetecken. (1p för varje rätt svar, max 2p)**

- 10. a. Nämn en skillnad mellan chefskap och ledarskap. (1p)**

b. Din chef på hälsocentralen använder sig av ett transformativt ledarskap (det som också kallas utvecklande ledarskap). Vad kännetecknar ett transformativt ledarskap? Ange två (2) kännetecken. (1p för varje rätt svar, max 2p).

- c. Hur skulle chefens transformativa ledarskap kunna påverka omvårdnaden på hälsocentralen? Motivera! I ditt svar ska du utgå från ett kännetecken för det transformativa (utvecklande) ledarskapet. (1p för tillämplig motivering)**

Anonymitetskod: _____

Platskod: _____

Du arbetar som sjuksköterska på ett särskilt boende. I ditt dagliga arbete leder du omvårdnadsarbetet och behöver anpassa ditt ledarskap utifrån bland annat gruppens mognadsgrad. På sommaren har den ordinarie undersköterskepersonalen semester och av de vikarier som ersätter dem är det många som aldrig tidigare jobbat på ett särskilt boende.

11. Utifrån ett situationsbaserat ledarskap, hur leder du denna omogna grupp? I ditt svar ska du utgå från båda dimensionerna uppgiftsorienterat och relationsorienterat ledarskap. (2p)

12. Sedan 1980-talet är den dominerande styrformen inom sjukvården NPM (New Public Management). Vad kännetecknar den styrformen? Ange ett (1) kännetecken. (1p)

På det särskilda boendet där du arbetar har det precis uppmärksammats att det försvunnit pengar från nio boende under en period på tre månader. Två undersköterskor på avdelningen upptäcker först att det saknas pengar i plånboken hos en boende och vid kontroll uppmärksammas att det försvunnit mellan 90 till 900 kr hos ytterligare åtta boenden. Plånböcker och pengar förvaras i de boendes värdeskåp. Personalen hanterar nycklarna till värdeskåpen. Alla nycklar förvaras i medicinvagnen, som samtlig personal med delegering på boendet har tillgång till. En och samma nyckel kan gå till flera värdeskåp och en del värdeskåp saknar nycklar helt och hållet. Rutin som finns på boendet för privata medel har inte följts och dubbelsignering som också ska vara rutin vid uttag används inte av alla.

Enhetschefen på boendet gjorde en Lex Sarah-anmälan pga. att detta klassas som ett allvarligt missförhållande.

13. I vilken lag regleras anmälan enligt Lex Sarah? (1p)

14. Utifrån händelsen som inträffat behöver det ske en förändring i verksamheten för att kvalitetssäkra omhändertagandet av privata medel. Utforma ett förslag på förändringar som kan göras i verksamheten utifrån det du vet om ärendet. I ditt svar ska du använda dig av förbättringshjulet PDSA och dess samtliga delar. (4p)

15. a. Om det skulle visa sig att det handlar om stöld kan den eller de ur personalen som stulit pengarna bli avskedad. Alternativet är att det blir en uppsägning på personlig saklig grund. Ange två (2) ytterligare anledningar till att bli uppsagd på personlig saklig grund förutom stöld. (1p)

b. I juridiskt hänseende (Lag om anställningsskydd, LAS, 1982:80, 7§) kan en anställd person också bli uppsagd på allmän saklig grund. Vad är då grunden för uppsägningen? (1p)

